

A

rovatvezető: Iskum József

MEGFIGYELŐK ROVATA

ÉSZLELŐK	VIZU.+F.	MŰSZER/EK/	MÓDSZER/EK/
Bartos Pál /Sülysáp/	1 +1	8,0L	v, f
Czibalmos László /Satu Mare,R/	12	5,0L	v
Csiba Márton /Dunaujváros/	5	8,0L	tá
Fazakas József /Budapest/	9	15,0T	v,r
Iskum József /Budapest/	1 +2	6,3L	v,f,tá,pr
Klusóczki Sándor /Szeged/	1	6,0T	v, r
Kósa-Kiss Attila /Salonta, R/	6	6,3L	tá
Kren, Gustav /Zagreb, YU/	12	13,0L	pr
Majdisz István /Békéscsaba/	1	6,3L	v, r
Ravasz Bálint /Gyopáros-fürdő/	2	5,0L	pr, r
Vég Attila /Kistelek/	2	4,0L	v

Novemberben 11 megfigyelő 52 vizuális és 3 fotografikus észlelést végzett.

AA-k száma: 225

MDF: 9,37

észlelési napok: 24

fáklya-MDF: 9,60

A NAKTIVITÁS 1981 NOVEMBERÉBEN

Mint látható, az észlelések száma nagyon lecsökkent: a hó el-
mő hetéről és közepéről vannak szórványos adatok. A foltok
nagy része - ellentétben a korábbiakkal - kis és nagy műsze-
rekkel egyaránt látható volt, ami azt jelenti, hogy csak je-
lentékeny méretű foltok és csoportok jelentkeztek. Az AA-szám
5-éig tiz fölötti; 4-én volt a legtöbb: 19 AA. Ezután lassu
csökkenés következett be és a hó végére 2-4 körüli az AA-szám.

1-én van a K-i peremnél -8° szélességen egy hatalmas foltcsoport. Tipusa F, a vezető PU átmérője 61 000 km, az AA hossza 183 000 km. Visszakeresve a múltévi AA-k közül: azonos az október 4-én leírt hármas halmazzal, amely akkor csak C, B, U típusú tömör mező volt. Most 2-án 47 U-t tartalmaz /G.Kren/. A vezető folt háromfelé szakadt, a követő folt pedig négyfelé, de kisebb területet foglalva el. A vezető nem rendelkezik központi fő U-val, hanem elnyúlt, minden irányba álló, s önálló U-k halmaza. 3-ára a foltcsoport U-szerkezete teljesen átalakul, igen sok, apróbb U-ra bomlik: Kósa-Kiss 70 db-ot számlált meg.

4-én ért az AA a CM-ra, ekkorra a PU-s terület, s az U-k is növekednek. A PU-k szakadozottak, nem szabályos elhelyezkedésűek; az AA hossza eléri a 220 000 km-t. U-k száma 120 /Kósa/. 5-én az AA PU-i kezdenek szétesni, a követő folt végén új pórások keletkeznek. Az U-k száma 10 %-kal növekszik. 7-étől lassan csökken az AA területe és U-száma is. 9-én hossza csak 144 000 km, U-száma 60 %-kal csökkent. PU alig van az AA-ban! Még ezen a napon nyugszik.

A többi AA ebben a láthatóságban J, A, B, C típusú.

2-án és 4-én kel két D típusú AA -13° -on és -19° -on, az előző AA-t követi. Hosszuk 134 000 km, átmérőjük kb. 30 000 km volt. Az első a CM-átmenet után már csak H típusú. A második AA a CM-on éri el maximális fejlettségét 37 000-es PU-átmé-
rőkkel, s bennük sok U-jú szerkezettel /11-én/; 15-én 5 PU-jú AA láncként látszik, 16-án nyugszik.

5-én és 6-án kel $+16^{\circ}$ -on és $+1^{\circ}$ -on két /9-éig jelentéktelen/ C és B típusú AA. Az első 9-én egy kerek folt, tőle É-ra 3 PU-nyúlvány, illetve lánc látható. Ezek indulnak fejlődésnek, nagyobbodásnak 11-éig, s ekkor eléri a 85 000 km-es hosszúságot az AA. Ezután a külalak nem változik, csak az U-szerkezet, viszont mögötte 15-éig fokozatosan egy még egyszer ilyen hosszú pórúslánc alakul ki, 17-én nyugszik.

A második AA a CM-on is csak egy pórúshalmazként látható,

de azonos méretű területen mint az előző AA. Csak 15-én lát-
ható, elnyúlt, D típusú AA-ként, 16-án nyugszik.

A hó eleji óriás AA és többiek nem tértek vissza, de még
a nyomuk sem azonosítható!

13-án kel egy C típusú AA 25 000 km-es vezető folttal,
18-án éri el a CM-t, de fele méretekre zsugorodva, U-száma
azonos: 17 /G. Kren/. Koordinátája -5° . 19-én kialakul tőle
DK-re két kisebb folt. 20-án C, 23-án I típusú, 24-én nyug-
szik.

15-én a CM-on keletkezik négy pórus, -19° -on. Ebből 18-ára
egy szép D típusú AA fejlődik ki 21 U-val /G. Kren/. 19-ére
megnyúlik kb. 120 000 km-es, 5 PU-jú AA-lánccá. 20-ára újra
szétválik D típusú AA-ra, 25 000 km átmérőjű vezető-követő
foltokkal. 22-én nyugszik.

24-én a Nap közepe üres, NY-on vannak I, B, I típusú és
K-en A, A, A, A, I típusú AA-k. Ez utóbbi kis műszerekkel kb.
3-nak észlelhető. Ekkor a R-szám 93.

26-án kel -10° -on egy később nagy E típusú AA, és ezt meg-
előzi 28-ára egy valamelyik A típusú AA-ból alakult C-D kom-
binációjú lánc: ez a kettő kicsit hasonlít egymásra. Az első
AA vezetője nagy, szabályos, és pórusok alkotta mező követi,
kb. 50 db U-t számlál. 30-áig nem változik. A második azonos
a hó eleji, -8° -on feltűnt óriás AA-val.

30-án bonyolult a Nap képe, teljes szélében 12 db, nem ki-
csi AA foglalja el az ÉNy-i, majd a CM-átmenet után a DK-i
negyedét. Az óriás AA azonosan néz ki, mint előző rotációjá-
nál ugyanilyen pozícióban.